

Î N C H E I E R E

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Pascaru Alexei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pascaru Alexei împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău cu privire la obligarea recalculării pensiei de invaliditate și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 februarie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă și împotriva deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016 prin care a fost admisă cererea Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la emiterea unei decizii suplimentare,

c o n s t a t ă :

La 19 martie 2014, Pascaru Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea pensiei de invaliditate și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că din 22 aprilie 2010 beneficiază de pensie de invaliditate pentru gradul I, boala obișnuită.

Astfel, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău pentru a fi pensionat, și a primit lista documentelor care urma să le depună pentru calcularea cuantumului pensiei de invaliditate pentru gradul I, iar la 21 iunie 2010 a prezentat pîrîtului toate actele necesare.

Sușține că în urma verificării actelor prezentate, angajații Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău i-au solicitat să mai prezinte certificatul de salariu începînd cu anul 1984 și i-au comunicat că după prezentarea certificatului respectiv recalcularea v-a fi efectuată din momentul depunerii actelor.

Indică reclamantul că dat fiind faptul, că a confirmat stagiul necesar pentru stabilirea pensiei realizat după 01 ianuarie 1999 - 08 ani 02 luni 03 zile pensia a fost calculată din venitul mediu lunar asigurat de 517,04 lei, determinat din salariul beneficiat pentru toată perioadă de după 01 ianuarie 1999 și constituia 309,78 lei lunar.

Iar, din motiv că cuantumul pensiei calculat era mai mic decât pensia minimă indexată prevăzută pentru gradul întâi de invaliditate care constituie 423,02 lei, i-a fost stabilită pensia de invaliditate în mărime de 423,02 lei, (pensia minimă pentru gradul întâi de invaliditate), astfel, după indexările din anii 2011-2013 cuantumul pensiei sale constituie 533,54 lei lunar.

Sușține reclamantul că nefiind de acord cu cuantumul pensiei stabilit a solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Prim-Ministrului al RM, Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei recalcularea pensia de invaliditate, iar prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2010 privind recalcularea pensiei de invaliditate, cererea sa a fost respinsă din motiv că perioada din anul 1999 pînă la stabilirea gradului de invaliditate nu intră în calcularea pensiei de invaliditate.

Consideră că decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2010, prin care a fost respinsă cererea privind recalcularea pensiei de invaliditate, este neîntemeiată și contravine prevederilor pct. 22 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 38 din 19 martie 2008.

Menționează că de fapt are un stagiu de muncă de 34 ani, inclusiv studiile, deoarece după absolvirea Universității de Stat în anul 1979, facultatea de „Matematică” specialitatea - matematică aplicată, a făcut studii în inginerie electronică tehnică de calcul și a trecut toate categoriile pînă la inginer electronist superior.

Totodată, relevă că conform art. 54 alin. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 -XIV din 14 octombrie 1998, pentru asiguratul încadrat în grad de invaliditate, inclusiv, ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, care a realizat stagiul de cotizare necesar stabilirii pensiei pînă și după intrarea în vigoare a prezentei legi, pensia se determină în condițiile art.53 alin.(1)

Astfel, dat fiind faptul că pînă în 1999 a realizat un stagiu de cotizare de 24 ani cu stagiul integral de 34 ani, conform vârstei peste 31 ani, consideră că are dreptul la alegerea a 5 (cinci) ani lucați din perioada anului 1984-1989.

Concomitent, este de părerea că în cazul său sunt aplicabile și prevederile art.53 alin. (1) din Legea menționată, care indică că pensia se determină prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară și cea posterioară intrării în vigoare a prezentei legi, or, prevederile respective au fost aplicate față de mai mulți pensionari aflați în situații similare.

Precizează reclamantul că la moment este invalid de gradul I, fapt confirmat prin certificatul EM-659087 fără termen din 26 aprilie 2012 și necesită îngrijire permanentă de către o altă persoană. Soția sa deja nu poate activa, deoarece are grijă de el, iar careva indemnizații pentru îngrijire nu primește de la stat.

Așadar, consideră că urmează să-i fie recalculată pensia conform formulei din p.22 a Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.328 din 19 martie 2008.

Totodată, indică că în legătură cu depunerii cererii cu privire la recalcularea pensiei de invaliditate către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Rîșcani mun. Chișinău a suportat stări de stres și nervozitate care au avut un impact negativ asupra sănătății sale, iar prin neachitarea pensiei corecte la care a avut și are dreptul,

pîrîtul l-a limitat din punct de vedere material și i-a încălcat drepturile fundamentale ca invalid de gradul I, respectiv i-a cauzat și un prejudiciu moral considerabil.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 25 al Legii contenciosului administrativ și art. 40 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Solicită anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2010, obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău să efectueze recalcularea pensiei de invaliditate conform art. 22 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 238 din 19 martie 2008 din momentul depunerii cererii și anume din 21 iunie 2010 cu stabilirea pensiei de invaliditate în mărime de 1 731,20 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Ulterior, în cadrul dezbaterilor judiciare, Pascaru Alexei a depus cerere de concretizare a cerințelor solicitînd obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău să recalculeze și se achite pensia de invaliditate cu stabilirea acestea în mărime de 1731,20 lei conform p.22 Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.328 din 19 martie 2008 din momentul depunerii cererii și anume din 21 iunie 2010 și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 februarie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău să efectueze recalcularea pensiei de invaliditate conform p.22 Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008 din momentul depunerii cererii și anume din 21 iunie 2010 cu stabilirea pensiei de invaliditate lui Pascaru Alexei în mărime de 1 731,20 lei și încasat din contul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău în beneficiul lui Pascaru Alexei prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, a fost întoarsă executarea hotărîrii primei instanțe fiind încasat din contul lui Pascaru Alexei în beneficiul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Rîșcani mun. Chișinău suma de 9 720 lei, inclusiv: 605 lei cu titlu de executare, 4 115 lei cu titlu de onorariu al executorului judecătoresc, și suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral achitat reclamantului.

În favoarea concluziei enunțate instanța de apel a reținut prevederile art. art. 20, 21 și 54 alin. (5) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, nr. 156-XICV din 14 octombrie 1998, care reglementează stagiul de cotizare pentru pensia de invaliditate și calcularea pensiei de invaliditate și a stabilit că întrucît intimatul a confirmat 08 ani 02 luni 03 zile de stagiul asigurat realizat după 01 iunie 1999, pensia a fost calculată potrivit formulei din anexa nr.3 la Legea sus menționată, pe baza venitului mediu lunar asigurat de - 517,04 lei, determinat pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 30 septembrie 2009, cuantumul pensiei constituind -309,78 lei lunar, iar din motiv că mărimea calculată a pensiei de 309,78 lei a fost mai mică decît pensia minimală, pensia intimatului a fost stabilită în mărime minimă de 423,02 lei lunar, ulterior fiind indexată anual la 01 aprilie.

La fel, instanța de apel a remarcat că formula de calcul prezentată și utilizată de Pascaru Alexei la calcularea cuantumului pensiei de invaliditate este aplicabilă

doar la calcularea pensiei pentru limită de vîrstă și a conchis că Casa Națională de Asigurări Sociale legal și întemeiat a refuzat ui Pascaru Alexei în recalcularea pensiei de invaliditate stabilite.

Concomitent, reieșind din faptul că, prin încheierile privind intentarea procedurii de executare nr.004-658/15 și nr.004-659/15 din 18 mai 2015, emise de executorul judecătoresc Zamșa Valentina, a fost primit spre executare și intentată procedura de executare a documentului executoriu nr.3-334/2015, eliberat în baza hotărîrii primei instanțe, iar prin încheierea nr.004-658/15 din 19 mai 2015 și încheierea nr.004-659/15 din 10 iulie 2015, executorul judecătoresc Zamșa Valentina a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a cheltuielilor de executare și onorariul executoriului judecătoresc, a cîte 605 lei și respectiv a cîte 4115 lei, documentul executoriu (hotărîrea primei instanțe) nr.3-334/2015 din 23 februarie 2015, fiind executată integral, instanța de apel a considerat necesar de a admite cererea Casei Naționale de Asigurări Sociale și a dispune întoarcerea executării în temeiul art.157 alin. (1) Cod de executare.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, a fost admisă cererea Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la emiterea unei decizii suplimentare și încasat de la Pascaru Alexei în beneficiul Casei Naționale de Asigurări Sociale suma de 105 826,83 lei cu titlu de pensie achitată în baza hotărîrii Judecătoria Rîșcani mu. Chișinău din 23 februarie 2015, casată ulterior prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016.

La 29 aprilie 2016, Pascaru Alexei a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu remiterea pricinii spre rejudicare în prima instanță la Judecătoria Centru mun. Chișinău după competență.

În motivarea recursului a invocat că cererea de chemare în judecată a fost examinată de către Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională, fapt ce constituie temei de casare a hotărîrii.

Astfel, invocînd prevederile art. 38 (2) CPC, care reglementează competența teritorială generală, și art. art. 31, 440 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14 octombrie 1998, care stabilesc solicitarea pensiei și contestarea deciziei de pensionare, susține că pîrît în speță este Casa Națională de Asigurări Sociale iar obiectul contestării este decizia acesteia.

Mai indică recurentul că calitatea de pîrît corespunzător îi revine persoanei juridice prezumată la momentul intentării procesului ca subiect al raportului material litigios, iar în această ordine de idei menționează că în baza art. 44 alin.(4) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489 din 08 iulie 1999 casele teritoriale sunt structuri teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale și nu au calitatea de persoană juridică.

Respectiv, pîrîtul corespunzător în speță este Casa Națională de Asigurări Sociale care are sediul pe str. Gheorghe Tudor 3 mun. Chișinău, iar din acest motiv cererea de chemare în judecată urma să fie formulată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, acesteia revenindu-i calitatea procesuală de pîrît la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Un alt motiv din care nu este de acord cu decizia instanței de apel recurentul invocă interpretarea eronată a normelor de drept material și neaplicarea legii care urma să fie aplicată.

În context, indicînd motive similare celor menționate în cererea de chemare în judecată susține că instanța de apel a ignorat prevederile art. 54, 53 al. Legii pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 și pct. 22 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărîra Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008.

Recurentul mai susține că instanța de apel a lăsat fără apreciere stagiul total de muncă care constituie 34 ani, iar neincluderea acestui stagiul de cotizare contravine dispozițiilor pct. 21 din Regulamentul menționat.

La data de 07 iunie 2016, Pascaru Alexei a depus recurs împotriva deciziei suplimentare a instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel din 01 martie 2016 și a deciziei suplimentare a instanței de apel din 05 aprilie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță Judecătoria Centru mun. Chișinău conform competenței jurisdicționale (f.d. 172-176).

În motivarea recursului a invocat că decizia suplimentară a instanței de apel din 05 aprilie 2016 este ilegală și lipsită de suport juridic și argumente fondate și urmează a fi casată din motivele indicate în recursul din 29 aprilie 2016 depus împotriva deciziei instanței de apel.

Indică că reieșind din prevederile art. 38 alin. (2) CPC, acțiunea civilă împotriva unei organizații de intentează în instanța de la sediul ei sau al organului ei de administrație.

Respectiv, litigiul în speță a fost examinată de către Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională, iar acest fapt constituie temei de casare a hotărîrii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

La acest capitol este de menționat că deși, cererea de recurs depusă de Pascaru Alexei împotriva deciziei suplimentare a instanței de apel din 05 aprilie 2016 a fost înregistrat de către Curtea Supremă de Justiție la data de 07 iunie 2016 cu nr. de intrare 2165, materialele cauzei conțin plicul de expediere (f.d. 175) care atestă că acesta a fost depus prin intermediul oficiului poștal ala data de 04 iunie 2016.

Iar, potrivit art. 113 alin. (3) CPC, dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursurile la 29 aprilie 2016 și respectiv 07 iunie 2016, împotriva deciziei instanței de apel din 01 martie 2016 și deciziei suplimentare a instanței de apel din 05 aprilie 2016, în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Pascaru Alexei este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază critic și argumentele recurentului cu referire la faptul că cauza a fost examinată de către prima instanță - Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cu încălcarea competenței jurisdicționale deoarece, după cum denotă actele cauzei, însuși Pascaru Alexei nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2016, a contest această decizie în instanța de judecată – Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicitînd anularea actului contestat cu obligarea recalculării pensiei și reparării prejudiciului moral.

Iar, reieșind din prevederile art. 39 alin. (7) CPC, care reglementează competența la alegerea reclamantului, acțiunile ce țin de restabilirea în dreptul la pensie pot fi intentate în instanța de la domiciliul reclamantului.

La caz, independent de acest aspect, este evident că însăși Pascaru Alexei, odată cu depunerea cererii de chemare în judecată, a ales competența Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău să examineze acțiunea înaintată, iar în aceste condiții nu poate fi invocată încălcarea competenței jurisdicționale la examinarea prezentului litigiul.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Pascaru Alexei nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de chemare în judecată.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Pascaru Alexei asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Pascaru Alexei ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Pascaru Alexei se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță